

Prezenta lucrare conține _____ pagini

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a**

Anul școlar 2023 – 2024

Limba și literatura maghiară maternă

Numele:.....
.....
Inițiala prenumelui tatălui:
Prenumele:
.....
Școala de proveniență:
.....
Centrul de concurs:
Localitatea:
Județul:

Nume și prenume asistent	Semnătura

A	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

B	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

C	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

I. TÉTEL

(60 pont)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

A legendák királyai: a sárkányok

A sárkányok a legismertebb mesebeli lények közé tartoznak: régi, rendszeres szereplői a meséknek, legendáknak és rémtörténeteknek. Bár eredetileg apró, az embernél kisebb teremtményekként kerültek bele a mendemondákba, az évszázadok során kegyetlen, irgalmatlan vadállattá, hatalmas bestiává nőttek ki magukat. Hol kígyókhöz, hol gyíkokhoz hasonlatosan jelennek meg, ám mégisincs egyetlen általánosan elfogadott megjelenési formájuk sem, hiszen a sárkányok ábrázolása a különféle kultúrák szerint más és más. A legtöbb történet hatalmas, gyíkszerű szörnyetegekként írja le őket, amelyek tüzet okádnak. Testüket pikkelyek fedik, de ritka esetben akár tollak is boríthatják.

Megnevezésük az ókori Görögországból származik. Az eredeti drakon szó jelentése 'kígyó' volt, amely a sárkányok hullószerű testére utalhatott. A kifejezés megjelenik a görög eposzban, az Iliásban Agamemnón harci öltözékének leírásánál: az övéen egy kék színű sárkánymotívum díszelgett, míg a mellvértjére egy háromfejű sárkány mintáját festették.

Szintén a sárkányokhoz köthető a középkori katonai egység, a dragonyosok elnevezése is. Ezek a lovakkal gyorsan mozgó, ám harcban gyalogosan küzdő harcosok egy nagy erejű puskával voltak felszerelve, amely az elsütés pillanatában hatalmas szikrát szórt. Mivel a fegyver ezen vonása a sárkány tűzokádó képességére emlékeztetett, a puska a dragon nevet kapta. Ez a név átragadt a fegyver használóira, akiket dragonyosokként emlegettek.

Talán az európai sárkányok testesítik meg a „klasszikus” ábrázolást. Hatalmas, tűzokádó szörnyetegek, amelyek hátán szárnyak feszülnek, fejüket pedig díszes szarvak borítják, és többnyire egy földalatti vagy hegyi barlangban rejtőznek. Ósi teremtmények, és egy-két kivételtől eltekintve általában gonosz lények, akik roppant bölcssek, és varázserővel bírnak. Innen ered, hogy sok legendában a sárkány vére csodálatos tulajdonságokkal rendelkezik. Így van a Siegfried című Wagner-operában is, ahol a főhős csak egy sárkány vérének segítségével értheti meg az erdei madár nyelvét.

A bolgár, orosz és ukrán legendákban szereplő sárkány (zmej vagy smok) általában meglehetősen gonosz teremtmény, és bár intelligens, közel sem olyan bölcs, mint más népeknél. Városokat és falvakat tartanak rettegésben aranyat vagy szüzeket követelve váltságdíj gyanánt. Míg a többi európai kultúrában a sárkány jobbára egy fejjel jelenik meg, a szláv népeknél a fejek száma változó, egytől akár hétig is terjedhet, de a háromfejű és a hétfejű sárkányok a leggyakoribbak.

Miközben nyugaton a sárkányok jellemzően a mesék és legendák rettenetes szörnyetegei, sok esetben, elsősorban a Távols-Keleten, inkább pozitív mitikus erőként jelennek meg. Több keleti vallásban fontos szerep jut a sárkányoknak, ugyanis itt a természet, a vallás és a világegyetem erőinek elsődleges megnyilvánulásaiként tekintenek rájuk, és emellett megtestesítik a bölcsességet és a hosszú életet is. Képesek varázslatokat megidézni, és más természetfeletti hatalommal is rendelkeznek.

(a fictionkult.hu bejegyzése alapján)

Vărszolja a fenti szöveghez kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

A.

1. Milyen művekben szerepelnek sárkányok? Sorolj fel 4 példát a szövegből!

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____

4 pont

2. Honnan ered a *dragonyosok* elnevezése? Írd a vonalra a helyes válasz betűjelét!

- a. az övükre festett sárkánymotívumról
- b. a szikrát szóró puskájukról
- c. a mellvértjükön levő háromfejű sárkányról
- d. gyíkszerű, pikkelyekkel fedett testükről

A helyes válasz betűjele: ____

4 pont

3. Mi jellemző az egyes népek sárkányaira? Társítsd a jellemzőket a sárkányfajtákkal a szöveg információi alapján! Írd a helyes válaszok betűjelét a táblázat üres rovataiba!

Jellemzők:

- 1) több feje van, leggyakrabban három vagy hét
- 2) földalatti vagy hegyi barlangokban rejtőzik
- 3) megtestesíti a bölcsességet és a hosszú életet
- 4) díszes szarvai vannak
- 5) vérenek csodálatos tulajdonságai vannak
- 6) aranyat és szüzeket követel a rettegésben tartott városlakóktól

Sárkányfajták:

- a. európai sárkány
- b. szláv sárkány
- c. távol-keleti sárkány

A helyes válaszok betűjelei:

1)	
2)	
3)	
4)	
5)	
6)	

6 pont

4. Írd az igaz kijelentések betűjelét a táblázat üres rovataiba!

1)	a. Evolúciójuk során a kígyókból és a gyíkokból sárkányok fejlődtek ki. b. A sárkányok megjelenési formája a kígyóhoz és a gyíkokhoz hasonlít.	
2)	a. Az első sárkány-maradványok Görögországból származnak. b. A sárkányok eredeti neve, a <i>drakon</i> , Görögországból származik.	
3)	a. Eredetileg az emberek náluk kisebb teremtményekről terjesztettek mendemondákat, de később a fantáziájukban a sárkányok hatalmas bestiákká nőttek. b. Az eredeti sárkányok apró teremtmények voltak, amik évszázadokig nőttek.	

6 pont

5. Értelmezd az alábbi szavakat/kifejezéseket a szöveg alapján!

bestia: _____

dragonyos: _____

dragon: _____

zmey: _____

4 pont

6. Melyik sárkányábrázolást tartod a legérdekesebbnek? Fejtsd ki válaszod 3–4 mondatban a szövegbeli információkat felhasználva!

6 pont

B.

1. Fogalmazd meg a kontextus alapján, kire/mire utalnak az alábbi mondatokban aláhúzott nyelvi elemek!

... Hol kígyókhöz, hol gyíkokhoz hasonlatosan jelennek meg.

... míg a mellvértjére egy háromfejű sárkány mintáját festették.

... amely az elsütés pillanatában hatalmas szikrát szórt.

... akiket dragonyosokként emlegettek.

Így van a Siegfried című Wagner-operában is, ...

... ugyanis itt a természet, a vallás és a világegyetem erőinek elsődleges megnyilvánulásaiként tekintenek rájuk, ...

6 pont

2.

Ez a név átragadt a fegyver használóra.

A fenti mondatban egyik elem sincs főhangsúllyal kiemelve. **Az alábbi szórendi változatok közül melyikben hangsúlyos az az információ, hogy „ez a név”?** Írd a vonalra a helyes válasz betűjelét!

- Ez a név ragadt át a fegyver használóra.*
- Ez a név a fegyver használóra ragadt át.*
- Átragadt ez a név a fegyver használóra.*
- A fegyver használóra átragadt ez a név.*

A helyes válasz betűjele: ____

3 pont

3. Az alábbi mondatok egy *-hat/-het* toldalékos igét tartalmaznak. **Milyen beszélői szándékot fejeznek ki ezek?** Írd a vonalakra a helyes válasz betűjelét!

1) *Az eredeti drakon szó jelentése 'kígyó' volt, amely a sárkányok hullőszerű testére utalhatott.*

A beszélő azt jelzi, hogy

- elképzelhetőnek tartja, hogy a sárkányok hullőszerű testük miatt kapták a *drakon* nevet.
- szabad volt a sárkányok hullőszerű testére utalni a *drakon* névvel.
- szükséges volt a sárkányok hullőszerű testére utalni, ezért kapták a *drakon* nevet.
- a *drakon* név biztosan a sárkányok hullőszerű testére utalt.

A helyes válasz betűjele: ____

2)... *a főhős csak egy sárkány vérének segítségével értheti meg az erdei madár nyelvét.*

A beszélő azt jelzi, hogy

- elképzelhetőnek tartja, hogy a főhős megérti az erdei madár nyelvét a sárkány vérének segítségével.
- a főhőst a sárkány vére kötelezi arra, hogy megértse az erdei madár nyelvét.
- a főhősnek a sárkány vére ad lehetőséget arra, hogy megértse az erdei madár nyelvét.
- a főhős a sárkány végétől kap engedélyt az erdei madár nyelvének megértésére.

A helyes válasz betűjele: ____

4 pont

4. **Azonosítsd az alábbi mondatban a teljes alanyi, tárgyi és határozói kifejezéseket!** Írd a helyes válaszok betűjelét a táblázat megfelelő rovatába! Minden rovatba egyetlen betűjel kerül.

A legtöbb történet hatalmas, gyíkszerű szörnyetegekként írja le őket.

- a legtöbb*
- a legtöbb történet*
- hatalmas*
- gyíkszerű*
- hatalmas, gyíkszerű szörnyetegekként*
- őket*

A helyes válaszok betűjelei:

1) a teljes alanyi szerepű kifejezés	
2) a teljes tárgyi szerepű kifejezés	
3) a teljes határozói szerepű kifejezés	

3 pont

5. Az alábbi mondatokban egy-egy birtokos szerkezet jelenik meg, a mondatok alatt pedig lehetséges birtokosok és birtokok (névelő nélkül). **Azonosítsd mindhárom mondatban a megfelelő szerkezet birtokosát és a birtokát!** Írd a helyes válasz betűjelét a vonalra!

1) ... a sárkányok ábrázolása a különféle kultúrák szerint más és más.

- a. birtokos: sárkányok; birtok: ábrázolása
- b. birtokos: ábrázolása; birtok: sárkányok
- c. birtokos: különféle; birtok: kultúrák
- d. birtokos: különféle kultúrák; birtok: szerint

A helyes válasz betűjele: ____

2) Ezek a lovakkal gyorsan mozgó, ám harcban gyalogosan küzdő harcosok egy nagy erejű puskával voltak felszerelve, amely az elsütés pillanatában hatalmas szikrát szórt.

- a. birtokos: lovakkal; birtok: gyorsan mozgó
- b. birtokos: gyalogosan küzdő; birtok: harcosok
- c. birtokos: nagy erejű; birtok: puskával
- d. birtokos: elsütés; birtok: pillanatában

A helyes válasz betűjele: ____

3) Innen ered, hogy sok legendában a sárkány vére csodálatos tulajdonságokkal rendelkezik.

- a. birtokos: sok; birtok: legendában
- b. birtokos: sárkány; birtok: vére
- c. birtokos: tulajdonságokkal; birtok: csodálatos
- d. birtokos: csodálatos; birtok: tulajdonságokkal

A helyes válasz betűjele: ____

6 pont

6. Az alábbi mondatok közül melyikben szerepel olyan ige, amelynek vonzatai: VALAKI/VALAMI + VALAKINEK/VALAMINEK?

- a. *Hol kigyókhöz, hol gyíkokhoz hasonlatosan jelennek meg.*
- b. *A kifejezés megjelenik a görög eposzban, az Iliászban Agamemnón harci öltözékének leírásánál.*
- c. *Több keleti vallásban fontos szerep jut a sárkányoknak.*
- d. *Városokat és falvakat tartanak rettegésben, aranyat vagy szüzeket követelve váltságdíj gyanánt.*

A helyes válasz betűjele: ____

3 pont

7. Jelöld X-szel a táblázat megfelelő rovatában, hogy az alábbi összetett mondatokban a tagmondatok között ok-okozati vagy egyéb összefüggés van!

- 1) *A legtöbb történet hatalmas, gyíkszerű szörnyetegekként írja le őket, amelyek tüzet okádnak.*
- 2) *... az övén egy kék színű sárkánymotívum díszelgett, míg a mellvértjére egy háromfejű sárkány mintáját festették.*
- 3) *Mivel a fegyver ezen vonása a sárkány tűzokádó képességére emlékeztetett, a puska a dragon nevet kapta, ...*
- 4) *Míg a többi európai kultúrában a sárkány jobbára egy fejjel jelenik meg, a szláv népeknél a fejek száma változó, ...*
- 5) *Több keleti vallásban fontos szerep jut a sárkányoknak, ugyanis itt a természet, a vallás és a világegyetem erőinek elsődleges megnyilvánulásaiént tekintenek a rájuk,...*

A helyes válaszok:

Mondat	a. Ok-okozati összefüggés	b. Egyéb összefüggés
1)		
2)		
3)		
4)		
5)		

5 pont

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

Nagy, kerek éjszaka volt, s mint az ünnepi templom, ragyogott fent az ég, lent meg ezüstbe vonta a hold világa a tarlót, könnyű árnyékot vetett a keresztben* pihenő kévéknek, s arrább rácsorgott a vágatlan búzára, mely csöndes, fuvallat csinálta ringással szaladt a messzi akácokig. Szegetlen s bontatlan volt a csend, mert ami szólt is a tarló** tövéből, a messzibb bokrok ágai közül, s néha a fák suhogásában, az mind csak őt dicsérte, s szépítette is, akár a csillag a mélységes eget.

– Nagyapó!

– No? Hát te miért nem alszol még?...

– Tudja-e mit mondok én?

– Mondjad csak...

– Én azt mondom, hogy ha én rendezném a világ dolgait, akkor én sok mindent másképpen csinálnék!

– Sokan mondták már azt, kicsi fiam!

– Én előbb is az olyan öreg embereknek, mint maga, csak azt a dolgát hagynám meg, hogy meséljen csak mindig, úgy, ahogyan énnekem szokott!

– Azt hagynád?

– Azt! Kenyere s dohánya mindig meglenne, s aztán csak mesélne mindig...

– Így rendeznéd?

– Így! Hogy ez is benne lenne!

– Akkor azt mondom én neked, hallod-e, kicsi fiam, hogy húzd csak feljebb a takarót magadon, s aludjál, mert az éjszaka hamar elmegy, gyorsabban, mint a nap... S a világ rendezésével ne legyen tenéked soha gondod!

S ezzel visszaszállt a csend köréjük.

Ott feküdtek az egyik kereszt tövében, kabátjuk a fejük alatt, mellette a tarisznyájuk, s átvetve a derekukon durva pokróc. S a kereszthez állítva a kasza, mellette bádoggancsó.

– Nagyapám!

– Csak nem alszol?

– Mondja meg azt nekem még egyszer, hogy hol lakott az a sárkány?

– A világ tetején, úgy mondják... Olyan magasan, hogy a nappal és éjszaka a holddal majdnem összeért. Hogy a szeme mindenem rajta lehessen, s az ő szeme nélkül semmi ne történhessen ezen a földön! Azért lakott olyan magasan!

– S olyan volt, amilyennek maga mondja?

– Olyan! Pontosan olyan, édes fiam...

A gyermek a karját a tarkója alá rakta, s belenézett az égbe. Sokkal csendesebben mondta:

– Én a mai napomat mind azzal a sárkánnyal töltöttem, tudja-e? Ahányszor mentem a vízre, s jöttem véle, s hordtam az embereknek, mind vele viaskodtam! S úgy is néztem, hogy az a sok hajladozó ember is mind arra a sárkányra szeretne suhintani a kaszájával... Csak vert a nap engem, a tarló is vágta a lábamat, az itteni cselédek meg csak hajtottak egyre: „eredjél már, forduljál már, szedjed már a lábaid!” S egy perc nyugtot nem hagytak, még annyit sem, mint más napokon! S akkor én úgy mondtam magamnak, hogy ez mind csak a sárkány miatt van! [...]

– Azt te hagyjad csak békében! Magasan lakik, és sok feje van, ne vesse rád jobban a szemét, arra vigyázz, mert ki sokat emlegeti, arra egykönnyen rátalál, s akkor igen nagy baj van...

(Sánta Ferenc: *Mag a tarlón*. Részlet.)

*kereszt = kereszt formában felhalmozott, levágott búza

**tarló = földterület, ahonnan learatták a búzát

Válaszolj a fenti szöveghez kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

1. Írd a táblázat üres rovataiba a korábban említett események/történések betűjelét!

1)	a. ... ragyogott fent az ég. b. ... a hold világa [...] könnyű árnyékot vetett a keresztben pihenő kévéknek.	
2)	a. ... Sokkal csendesebben mondta. b. ... A gyermek a karját a tarkója alá rakta.	
3)	a. ...mentem a vízre. b. ...hordtam az embereknek.	
4)	a. ... az itteni cselédek meg csak hajtottak egyre. b. ... Csak vert a nap engem.	

4 pont

2. Ți se cere să interpretezi 4–5 propoziții din textul de mai jos!

„– *Nagyapám!*
– *Csak nem alszol?*
– *Mondja meg azt nekem még egyszer, hogy hol lakott az a sárkány?*
– *A világ tetején, úgy mondják... Olyan magasan, hogy a nappal és éjszaka a holddal majdnem összeért. Hogy a szeme mindenen rajta lehessen, s az ő szeme nélkül semmi ne történhessen ezen a földön! Azért lakott olyan magasan!*”

5 pont

3. Arătați în 5–6 propoziții din textul de mai jos relația dintre povestitor și bunica!

6 pont

